

Even aandacht voor...

Eerdere uitgaven

In eerdere uitgaven van 'Even aandacht voor...' kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

- De gynaecoloog
- De media
- Centra voor jeugd en gezin
- 12 maart 2010
- Allochtone vrouwen, hun zwangerschap en bevalling
- Risico, angst en ons primitieve brein
- Het bevalcentrum
- Canada, Engeland, Nederland
- Moeder, of kind eerst?
- De academisering van de verloskunde
- Ontschotten
- Het ZonMw-programma zwangerschap en geboorte

het ZonMw-programma zwangerschap en geboorte

Hij is er eindelijk: de officiële aankondiging van het ZonMw programma 'Zwangerschap en Geboorte'. En dat is goed nieuws, heel goed nieuws. Toen ik begon met het doen van onderzoek naar eerstelijns verloskunde, zo'n vijftien jaar geleden, was het heel moeilijk en helaas nog vaker onmogelijk om aansluiting te vinden bij de bestaande ZonMw-programma's. De onderwerpen pasten niet bij Preventie omdat het voorkomen van interventies niet als preventie werd beschouwd; ze pasten niet bij Doelmatigheid omdat de interventies die we in het Nederlandse systeem wilden toetsen nog niet bewezen effectief waren in het buitenland, of ze pasten niet binnen de doelgroep van een ZonMw-programma. Ook andere financiers waren moeilijk te vinden. Een groot deel van het onderzoek uit die tijd was kleinschalig en kon alleen worden uitgevoerd omdat eerstelijns verloskundigen bereid waren heel veel werk te verrichten in hun vrije tijd. Maar de zichtbaarheid van het onderzoek en van de resultaten van dat onderzoek leed daar natuurlijk wel onder. Dat is nu veranderd met de komst van een apart programma 'Zwangerschap en Geboorte' met de subtitel: een gezonde moeder, een gezonde zwangerschap en een gezond kind.

De aandacht van het programma ligt op het verlagen van de perinatale mortaliteit en morbiditeit. Daarbinnen wordt gefocust op implementatie en evaluatie van bestaande interventies, op vrouwen in achterstandssituaties, op praktijkgericht onderzoek en zorgexperimenten, op de effecten van geboortecentra en op verbetering van de ketenzorg. Ook de voorkeuren en wensen van zwangeren en hun partners mogen worden meegewogen. Interessant is dat 2011 in de plannen van ZonMw vooral zal worden gebruikt voor het vormen van onderzoeksconsortia en 2012 voor het indienen van projectvoorstellen. ZonMw vindt het dus heel belangrijk dat er in grotere onderzoeksgroepen zal worden gewerkt. Deze consortia moeten volgens de programmatekst bij voorkeur multidisciplinair en lijnoverstijgend zijn.

Dit programma geeft verloskundigen een prachtige kans om hun handelen de komende jaren te onderzoeken en uit te vinden wat er kan worden verbeterd en hoe. Innovaties in de zorg kunnen zo worden getoetst voordat ze klakkeloos worden ingevoerd. Het is essentieel voor het goed vormgeven van onderzoek voor en door verloskundigen, dat grondig nagedacht wordt over welke consortia worden gevormd en welke voorstellen worden geschreven. Wat betreft de consortia

ligt samenwerking met de tweedelijns natuurlijk erg voor de hand, maar ook andere partners zoals de huisartsen, de kraamzorg en de jeugdgezondheidszorg moeten erbij worden betrokken. Het werk van de verloskundige speelt zich immers niet alleen af in de kliniek, maar ook in de sociale omgeving van de zwangere. Voor echte innovaties in de zorgketen moeten ook niet-klinische partijen een rol krijgen in het onderzoek.

Er wordt momenteel hard gewerkt aan het vormgeven van een netwerk van eerstelijns praktijken die mee willen doen aan onderzoek. Samen met onderzoeksinstituten en universitaire centra kunnen zij een consortium vormen wat samen met andere (eerstelijns) partijen een geweldige basis kan vormen voor onderzoek waarbij de regie voor een belangrijk deel ligt bij verloskundigen. Eindelijk hebben die dan de kans hun handelen zelf te onderzoeken op effectiviteit en veranderingen en verbeteringen zelf te implementeren. Met als doel zo veel mogelijk gezonde, tevreden zwangeren en zo veel mogelijk gezonden, tevreden baby's.

Jullie zullen er binnenkort ongetwijfeld meer van horen. Ik hoop dat de komende jaren veel verloskundige praktijken gaan deelnemen. Dit is jullie kans! ■

Simone Buitendijk, buitengewoon hoogleraar Eerstelijns Verloskunde en Ketenzorg, AMCI/UvA & TNO